zpravodaj obce

Bernartice nad Odrou

Foto: Vojtěch Knop

květen 2021

Sběr železa

OBECNÍ ÚŘAD INFORMUJE

Kalendárium

17.4. Proběhl sběr železného šrotu.

20.4. Na obecním úřadě proběhl přezkum hospodaření obce za rok 2020 auditory Moravskoslezského kraje.

21.4. Na poště Partner proběhla kontrola cenin a písemností.

22.4. Starosta se zúčastnil schůzky zástupců akcionářů ASOMPO, a.s. svozové oblasti Odersko, která proběhla v Odrách.

27.4. U multifunkčního hřiště za tělocvičnou proběhla schůzka se zástupci firmy Bonita, která podala nejnižší cenovou nabídku na vybudování workoutového hřiště. Samotná montáž hřiště by měla proběhnout v červenci.

4.5. Na obecním úřadě proběhlo výběrové řízení na modernizaci kuchyně a stavební úpravy II. NP v MŠ. Vítězem se stala firma Starest s.r.o. z Vlčnova.

5.5. Na obecním úřadě proběhl audit spisové a skartační služby.

7.5. U Pomníku padlých byla položena kytice k uctění památky padlých vojáků.

11.5. Na obecním úřadě proběhla schůzka starosty, ředitelky školy, projektanta a zástupce firmy Starest, ohledně prací v MŠ. Bylo dohodnuto zahájení prací 1.7.2021 a předpokládaný termín dokončení 13.8.2021.

12.5. Na obecním úřadě proběhlo jednání se zástupcem společnosti Innova o možnostech získání dotací na příští rok a potřebách obce na konkrétní dotace na léta příští.

13.5. V březovém háji byla provedena první část stavby dětské lanové dráhy. Druhá část proběhne po nutné čtrnáctidenní technologické přestávce.

13.5. V sídle společnosti SmVak v Šenově u Nového Jičína proběhlo jednání s ředitelem firmy o problémech tlakových poměrů vodovodního řádu, zejména napojení novostaveb na vodovodní řád v celé části dolního konce naší obce.

Očkování psů

V pátek **21.5.2021 od 17:00 do 17:30 hodin** proběhne na parkovišti Restaurace U Bříz očkování psů proti vzteklině. Přineste s sebou očkovací průkaz psa. Cena vakcíny je **150,-Kč.**

Daniela Horutová, správní pracovnice

Oznámení o přerušení dodávky elektrické energie

ČEZ Distribuce informuje o plánovaném přerušení dodávky elektrické energie v celé obci a to dne **28. 5.2021 od 7.20 do 15.00 hodin**. Přerušení dodávky elektrické energie je nutné z důvodu plánovaných prací na distribuční soustavě, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečných a spolehlivých dodávek elektřiny.

Zasílání oznámení o plánovaných odstávkách e-mailem nebo SMS si může sjednat každý zákazník ke svému odběrnému místu jednoduše a zdarma na www.cezdistribuce.cz/sluzba, popř. jsou tyto informace k dispozici také na www.cezdistribuce.cz/odstavky, a to vždy nejpozději 15 dnů před konáním odstávky.

Upozornění

V pátek 28.5.2021 bude z důvodu přerušení dodávky elektrické energie Obecní úřad Bernartice nad Odrou a přepážka pošty Partner zcela uzavřena. Děkujeme za pochopení

SPOLKOVÉ AKTIVITY

TJ SOKOL BERNARTICE NAD ODROU pořádá

ve dnech

9. - 13. srpna 2021

přívesnický tábor

LÉTO (ne)jen V POHYBU

Cena:	1 400,-- Kč
Věková skupina:	6 – 12 let
Termín konání:	9. – 13. srpna 2021, vždy od 8:00 do 16:00 hodin
Místo konání:	Bernartice nad Odrou (multifunkční hřiště, v případě nepříznivého počasí tělocvična)
Kapacita:	max. 25 dětí (min. počet 10 dětí)
Program:	5 dnů plných zábavy a skvělých zážitků: (ne)jen pohybové hry a soutěže pro děti ☺
V ceně:	2 x svačina, oběd, pitný režim, pojištění, odměny a dárky pro děti
Kontaktní osoba:	Eliška Milatová, Bernartice nad Odrou 300 tel.: 605 973 454 příp. 777 780 134 email: eliska.milatova@seznam.cz

Přihlášky: na vyžádání elektronicky **do 30. června 2021!!!**

Přespání ve věži

Ahoj malí/velcí turisti 😊. Po dlouhé době nečinnosti způsobené situací kolem Covid a vzhledem k příznivě se vyvíjející epidemiologické situaci a s tím uvolňování nařízení vlády k opatření před …… jsme se rozhodli zopakovat akci nejen pro děti - **Přespání ve věži** - na nedalekém hradě Starý Jičín s doprovodným programem. Tato akce se uskuteční za každého počasí z pátku na sobotu 25.-26.06. 2021. Sraz účastníku v Březovém hájku v 17:00 hod. Odtud půjdeme na hrad Starý Jičín pěšky. Po příchodu na hrad budeme kastelánem přivítáni a ubytováni v hradní věži. Následně se budou opékat špekáčky (špekáčky, pečivo, tácky, kečup, hořčice v ceně), a povídat různé, ne/strašidelné, historky ☺. Po setmění se můžeme, dle zájmu, vydat v září loučí na komentovanou prohlídku po hradní zřícenině. Po prohlídce posezení u ohně a „volná zábava“. Po celou dobu k dispozici WC, pitná voda a služby místní hospůdky (dle aktuální situace v souvislosti s vládním nařízením). S sebou si každý vezme roušku a desinfekci na ruce (což je vlastně běžná součást dnešních dnů 😊), dobrou náladu, pořádný kus odvahy, karimatku, spacák, svítilnu, vhodnou obuv a oblečení, případně repelent a něco na snídani. K snídani je zajištěn teplý čaj. Po snídani, do 10:00 hod. pěší návrat domů. Cena za dítě činní 200 kč, za dospělou osobu 300 kč. Kapacita je omezena a proto prosíme zájemce o nahlášení konkrétního počtu dětí/dospělí do 17.06. 2020 na emailovou adresu: kutej80@gmail.com Potřebné bližší informace budeme zveřejňovat prostřednictvím FB stránek TJ Sokol Bernartice nad Odrou, popřípadě hlášením v místním rozhlase.

Mějte prosím na paměti, že se akce koná za omezujících okolností a pokud bude nařízeno, budeme muset tuto akci zrušit či omezit. V takovém případě budeme přihlášené účastníky v čas informovat.

Těšíme se na vás

Bernatští Bobři opět trénují

V neděli 16. května jsme opět začali s florbalovými tréninky. Zahráli jsme si na venkovním hřišti za tělocvičnou. Bylo to takové zvláštní. Poslední trénink jsme měli totiž v říjnu 2020. Celkově byl celý trénink jiný. Povrch hřiště není uzpůsoben na florbalovou hru a míček se rychle zastaví. Také nám to všem moc klouzalo, ale ani to nám nezabránilo dát do hry vše a dobře si zahrát. Díky sponzorskému daru Josefa Klose, který nám pořídil linolea na povrch do prostoru brankoviště (abychom šetřili výstroj a kalhoty se netrhaly) mohl brankář standardně klečet a hra byla téměř dokonalá ☺

Příští neděli se sejdeme opět a snad již v tělocvičně. Tréninky máme od 17:00 do 19:00 hodin. Máte-li zájem si s námi přijít zahrát a pobavit se, srdečně vás tímto zveme. Hrát mohou děti od 1. do 9. třídy. Sálová obuv a hokejka s sebou.

Za BBčka Aleš Hubr, trenér.

RŮZNÉ

Pouť ke cti Navštívení Panny Marie

V letošním roce připadá pouť ke cti Navštívení Panny Marie na neděli 30. května. Titulární slavnost, patrocinium neboli pouť patří v každé farnosti k nejvýznamnějším dnům celého roku.

Průběh poutních slavností ve farním kostele bude následující:

8:00 mše svatá

10:00 mše svatá

14:30 májová pobožnost a svátostné požehnání

Obě mše svaté bude sloužit a kázání při nich pronese P. Milan Maštera, kaplan v Hranicích na Moravě. Po mši svaté v 8:00 i v 10:00 bude udělovat novokněžské požehnání.

Připojuji pozvání k účasti na bohoslužbách, které je adresováno Vám, kteří v Bernarticích nad Odrou žijete, jakož i všem Vašim příbuzným, přátelům nebo známým z jiných farností.

Generální oprava farního kostela

Z výběrového řízení vyšla jako vítěz firma ARTES Milan Žák z Frýdku-Místku. S firmou již byla uzavřena smlouva na provedení první etapy oprav, tj. části střechy nad kněžištěm včetně malé věžičky na kostele. Prozatím bohužel nebylo příznivé počasí, a proto se také pozdrželo zahájení prací. Podle nejnovějších informací by měly být započaty v létě letošního roku.

Děkuji Vám při této příležitosti za Vaši štědrost, se kterou přispíváte k zajištění finančních prostředků na provedení oprav ať už v rámci veřejné sbírky nebo při sbírkách v kostele. Prosím o Vaši další náklonnost a přízeň.

P. Radoslav Skupník

Nová cyklostezka s kresleným slovníkem moravskoslezského nářečí

V dubnu byla v TO Poodří dokončena 4,8 kilometru dlouhá cyklostezka vedoucí z Jeseníku nad Odrou do Vražného i na opačnou stranu do Hůrky. Cyklostezku, po které už teď jezdí nedočkaví cyklisté, čeká po květnové kolaudaci zásadní změna.

Před slavnostním otevřením, plánovaným na druhou polovinu června, totiž bude cyklostezka opatřena nástřiky s populárním designem – kresleným slovníkem moravskoslezského nářečí. Ten se zrodil před dvěma lety díky součinnosti Moravskoslezského kraje, krajské destinační společnosti

MSTourism a společnosti UAX, výrobce ikonických triček s nenapodobitelným rukopisem designéra Radka Leskovjana. Od té doby originální slovník zdobí nejen trička a suvenýry, které mají turistům vtipným způsobem připomenout jejich návštěvu zdejšího regionu, ale právě také cyklostezky. Jednou z nich bude i zmíněná nová trasa, jež cyklisty vede mimo rušné a tedy i nebezpečné komunikace. Úkolem nástřiků, které budou zhotoveny podle návrhů společnosti UAX se sídlem v nedalekých Bernarticích nad Odrou, je cyklisty nejen pobavit, ale také jim nabídnout zklidnění a soustředění se kromě jízdy i na půvabnou okolní krajinu. Zároveň je připravována také druhá část projektu, kdy by měl cyklostezku doplnit rovněž originální mobiliář designově propojený s nástřiky. Je tedy na co se těšit! Včetně toho, že v dlouhodobém plánu je i napojení zmíněné trasy na další již známé cyklostezky a cyklotrasy vedoucí Moravskoslezským a Olomouckým krajem.

Turistická oblast Poodří
www.poodri.com
FB Cyklostezka Kolem Jeseníku
www.kolemjeseniku.cz

Memoriál Aloise Dohnala Suchdol nad Odrou

Pořadatelé CK Suchdol nad Odrou, z.s. zvou Vás a Vaše děti na 3. ročník Dětských cyklistických závodů Memoriálu Aloise Dohnala Suchdol nad Odrou

- **Startovné ZDARMA !**
- **Kapacita 200 dětí**
- **Prvních 120 přihlášených dětí, které závod dokončí, dostanou za cílem medaili !**
- **První tři v každé kategorii budou odměněni výherními poháry !**

Pořadatel: Cyklistický klub Suchdol nad Odrou, z.s.

Kontakt na dětské závody: Radek Melichar - 606 252 871

Kdy: **sobota 12.06.2021,** registrace 12.30-13:30, starty kategorií od 14.00 od nejmladších po nejstarší, vyhlášení a předání cen po zpracování výsledků po dojetí poslední kategorie

Kde: centrum městyse Suchdola nad Odrou

Místo registrace: před kulturním domem v Suchdole nad Odrou

Místo startu: před COOP Marketem u křižovatky Nová ulice-Komenského v Suchdole nad Odrou

Závody budou vypsány v 10-ti kategoriích :

BENJAMÍNCI ročník 2017 a mladší - holky a kluci hodnoceni zvlášť - jen rovinka cca 100m

PŘEDŽÁČCI ročník 2015 - 2016 - holky a kluci hodnoceni zvlášť

1.okruh = 1,2 km

MALÍ ŽÁČCI ročník 2013 - 2014 - holky a kluci hodnoceni zvlášť

2.okruhy = 2,5 km

MLADŠÍ ŽÁCI ročník 2010 - 2012 - holky a kluci hodnoceni zvlášť

3. okruhy = 3,8 km

STARŠÍ ŽÁCI ročník 2007 - 2009 - holky a kluci hodnoceni zvlášť

4.okruhy = 5,0 km

Upozornění : Každý závodník může startovat pouze v jedné kategorii !!! účastníci JUNIOR SPACu nemohou startovat v dětských závodech !!!

Cyklistická přilba povinná pro všechny účastníky závodu !

Každého nezletilého může přihlásit pouze zákonný zástupce starší 18-ti let !

Akce se bude konat pouze v případě příznivých epidemiologických podmínek !!! VŠICHNI ZÁVODNÍCI i ÚČASTNÍCI AKCE se musí řídit nařízeními vlády, platnými ke dni pořádání závodů (roušky, odstup 2m, atd.)

Každý startuje na vlastní nebezpečí a je povinen respektovat pokynů pořadatelů. Pořadatel neručí za škody na zdraví a majetku závodníků. Toto účastník stvrzuje svým podpisem na startovní listině.

Trasa: start před COOP Marketem v centru, dále po Nové ulici a Malé straně, cíl před Muzeem Moravských bratří

Virtuální exkurze v elektrárnách: Díky obřímu zájmu připravil ČEZ nové studio i program

V době covidové distanční výuky se staly virtuální výpravy do nejstřeženějších prostor Česka doslova hitem, energetici je proto ještě vylepšili a nabízejí show, jaká tu ještě nebyla! Elektrárny Skupiny ČEZ mohou nyní zájemci navštívit ze speciálního interaktivního TV studia. Během virtuálního výletu do jaderných elektráren Dukovany a Temelín nebo k zeleným obnovitelným zdrojům čekají účastníky unikátní pokusy, praktické ukázky a soutěže o ceny. Prohlídky „Virtuálně v elektrárně“ absolvovalo z pohodlí domova už přes 31 tisíc školáků i dospělých zájemců.

Proč nosí jaderníci žluté kombinézy? Kolik nožiček má chladicí věž? A jak dlouhý je list větrné elektrárny? To je jen drobná ochutnávka bohatého energetického menu, který začali ve virtuálním televizním studiu ČEZ servírovat profesionální moderátoři, zkušení elektrárenští průvodci a experti na telefonu. Zbrusu nový formát exkurzí do ekologických energetických provozů oživuje distanční výuku na školách a zpestřuje lidem jednotvárné dny bez zábavy.

Účast na prohlídkách bezemisních elektráren si zájemci zajistí jednoduše na webu www.virtualnevelektrarne.cz. On-line přenos z televizního studia bude probíhat až do konce školního roku. Na každý všední den je vypsáno až 8 termínů hodinových exkurzí – dopoledne pro školy, odpoledne i pro veřejnost. Připojení probíhá přes platformu MS Teams. Všechny exkurze jsou zdarma.

Vladislav Sobol, ČEZ

Na kolečkových bruslích bezpečně

Slunečné a teplé jarní dny začínají převažovat nad těmi deštivými a studenými, což přináší možnost častěji využívat rekreační a sportovní aktivity prováděné venku. Mezi tyto patří velmi populární kolečkové brusle. V následujícím textu si připomeneme povinnosti bruslařů na kolečkových bruslích a základní zásady bezpečné jízdy na nich.

Co bychom měli vědět dříve, než na bruslích vyjedeme ven?

Jezdci na kolečkových bruslích jsou podle ustanovení § 2, písmeno j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů chodci. To znamená, že musí dodržovat všechny povinnosti dané tímto zákonem jak obecně všem účastníkům provozu na pozemních komunikacích (§ 4), tak i specifické povinnosti dané chodcům, a to v § 53 zákona 361/2000 Sb.

Mezi povinnosti bruslaře patří:

- Na chodníku nebo na stezce pro chodce nesmí bruslař na kolečkových bruslích ohrozit ostatní chodce. Tato povinnost platí také pro lyžaře nebo osoby pohybující se na obdobném sportovním vybavení. Nebude zde tedy jezdit rychle a kličkovat mezi ostatními chodci. Na chodníku se pohybují děti, senioři, lidé s kočárky nebo se psy a při rychlé jízdě nemusí bruslař dostatečně rychle zareagovat na změnu směru pohybu těchto osob a může dojít ke střetu.
- Pokud je chodník neschůdný nebo v místech vůbec není, pak se bruslař musí pohybovat po levé krajnici vozovky nebo při jejím levém okraji (stejně jako chodec čelem proti jedoucím vozidlům). Během jízdy při levém kraji vozovky mohou jet vedle sebe maximálně dva bruslaři. Při zvýšeném provozu, snížené viditelnosti či nepřehledném úseku, smějí bruslit pouze jednotlivě za sebou.
- Při jízdě je bruslař povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrozil život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní.
- Na místech, kde je zřízena stezka pro chodce a cyklisty, na které je oddělen pruh pro chodce a pro cyklisty, je bruslař povinen používat pouze pruh vyznačený pro chodce. Zde se jezdí vpravo a jednotlivě za sebou.
- Na kolečkových bruslích je možné také užít jízdní pruh pro cyklisty nebo stezku pro cyklisty. Zde platí pro bruslaře povinnost řídit se pravidly určenými pro jízdu na jízdním kole.

Základní zásady, jak předcházet úrazům kolečkových bruslích:

- Při jízdě mezi chodci dbejte zvýšené opatrnosti. Nepřeceňujte své schopnosti, neriskujte. Respektujte technické možnosti bruslí.
- Jezděte pouze tam, kde nemůžete ohrozit ostatní.
- Zákon nestanovuje bruslařům žádnou povinnou výbavu, vždy však používejte ochrannou přilbu, sportovní rukavice, chrániče na zápěstí, lokty a kolena.
- Nikdy se během jízdy nedržte za motorové vozidlo nebo za jízdní kolo, neveďte na vodítku zvíře.
- Přizpůsobte styl a rychlost jízdy povrchu po kterém jedete.
- Pozornost a opatrnost snižuje poslech hlasité hudby ze sluchátek na uších či manipulace s mobilním telefonem za jízdy.
- Mějte na paměti, že na bruslích nejde zastavit ihned, brzdná dráha kolečkových bruslích je v porovnání s brzdnou dráhou jízdního kola dvojnásobná.
- Na místě je také použití reflexních prvků, nezapomínejte na ně zejména při snížené viditelnosti.

Pro dětské bruslaře je v níže uvedeném odkaze na výukový materiál zpracováno hravou formou téma, jak se bezpečně chovat na silnici.

https://www.dopravnivychova.cz/files/editor/files/bezpecne_na_silnicich_MDV_casopis_06_042020_screen_KM_prona.pdf

Při dodržování daných pravidel se snižuje riziko vzniku úrazů a konfliktů s dalšími účastníky silničního provozu a zvyšuje se pravděpodobnost, že se z výletu či krátké projížďky vrátíte ve zdraví domů.

Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje
nprap. Bc. Marika Jeličová
vrchní inspektor oddělení prevence

HISTORIE

Dodatek k Bannerove studánce:

Dostal se mi do rukou výňatek z práce Václava Bubeníka, spoluautora knihy Místopis města Nového Jičína, který ve svazku III. z roku 2015 uvádí, že polní maršál Johan Gustafsson Banner na Moravě nikdy nebyl a pojmenování studánky po něm je pouhá spekulace romantiků. Nejpravděpodobněji byla pojmenována po majiteli pozemku Banera či Bahnera.

Wikipedie uvádí, že Johan Gustafsson Banner operoval se svým vojskem v době Třicetileté války hlavně v Německu. Jeho armáda chránila území mezi Rýnem a pobřežím Baltského moře až do Švédska. V Čechách se dostal až do Prahy, o Moravě tu není zmínka. Po smrti švédského krále Gustava II. Adolfa v roce 1632 se stal hlavním velitelem švédských armád. Byl to vojevůdce ctižádostivý, panovačný a nemilosrdný. Zemřel na cirhózu jater 10. května 1641 ve věku 44 let v Halberstadtu. Pohřben je v kostele Riddarholm ve Stockholmu.

Václav Bubeník ve své práci také uvádí, že v říjnu roku 1867 zakoupili občané z Bernartic Rosina, Klemens a Ernestina Papakovi od Karla Kölera pozemky, vzdálené jen několik desítek metrů od studánky. Roku 1871 tu jeden z majitelů Johann Papak otevřel zařízení, kde hodlal své návštěvníky léčit pitím syrovátky. Obdobný provoz mu prosperoval na Skalkách. Byl to zdatný podnikatel, zřídil tu restaurační zařízení a pořádal myslivecké slavnosti. S oblibou sám vítal své hosty humornými proslovy z řečnické tribuny, postavené mezi stromy. Tamní prostředí měl zřejmě velmi rád, protože si nedaleko studánky nechal vybudovat hrobku. Nakonec byl však na vlastní přání pohřben na šenovském hřbitově, kde odpočívá dosud. Zemřel 30. října 1884. Svůj hostinec nazýval Restauration Naturpark auf dem Kriegshübel.

Jeho nástupce August Papak rozšířil výčep o taneční parket a kuželnu. V roce 1911 vše prodal Johannu Klotzmannovi. V roce 1914 je uváděn jako vlastník Ferdinand Krischke z Kunína. V roce 1932 došlo k celkové renovaci objektu, zavedení elektřiny a vodovodu. Od roku 1934 byl vlastníkem šenovský peněžní ústav Spar und Darlehenskasse Schönau.

Po válce v roce 1945 byl majitelem Československý stát, město Nový Jičín. V roce 1978 až 1979 byla celá stará budova zbourána a na jejím místě postaven nový hotel, jehož podoba je zachována dodnes.

Zajímavostí je, že nedaleko hotelu byl v minulosti pikritový lom, kde se těžil štěrk. Na jeho pokraji vždy na podzim vykvétalo velké množství modrých hořců.

Na dávné zřízení lázní na Salaši mě upozornil pan Vít Bayer. Obrátila jsem se na Státní okresní archív v Novém Jičíně, kde mi ochotně poradili práci Václava Bubeníka. Údaje jsem pak čerpala z knihy Místopis města Nového Jičína, III. svazek, Vycházky Novojičínských. Informace o generálu Bannerovi pak z Wikipedie.

Všem děkuji za pomoc.

einer Kegelbahn und einem Tanz-
Gastwirt, sondern als Einsiedler

Ehemalige Gruftkapelle beim
Gasthause „Banerbrünnlein".

ntlich eines Sommeraufenthaltes in
„Banerbrünnel" aufsuchte:

Fotografie studánky z časopisu Das Kuhländchen, sv. X, str. 60 - 64 z roku 1928

ıner hinein, der aber in diese Gegend nicht kam. Vielfach
ausgesprochen, die Quelle sei nach einem Besitzer jenes G
ıner oder Bahner benannt worden.

chterisch verherrlichte Gebiet des Kriegshübels mit dem Bane
nahen Bernhardsdorf oder wie es seit Jahrhunderten heißt:

Das Banerbrünnlein bei Schönau.

h in geologischer Hinsicht interessant. Der heimische Forscher Stephan
–1924) schreibt darüber:

ie Quelle — mit dem schönen Wäldchen im Hintergrunde — kommt au
n zerklüfteten Sandsteinlager hervor, welches Gestein einzelne Geo
e jüngere Gruppe von Karpatensandstein erklären. In den Dünnsch
von diesem Sandstein herstellte, fand ich zumeist Quist

Kresba pramene z časopisu Das Kuhländchen, sv. X, str. 60 - 64 z roku 1928

Oba snímky mohou pocházet z roku 1890

Bannerová studánka dnes

V roce 2012, na přání redakce časopisu Poodří, si zavzpomínala paní Milada Pohanková a vytvořila seznam studánek na katastru naší obce.

STUDÁNKY v obci Bernartice nad Odrou

1. V Bařinách pod Tratí, blízko Kunínské zastávky, pod velikou břízou tekla voda.
2. Pod Mýtnými č. 29 byla studánka. Teta Juli z č. 21 tam chodila na vodu na vaření i na pití.
3. Ve mlýnci č. 28 na zahradě u včelína, který tam tenkrát stával, byla studánka.
4. U Tvarůžků č. 74 tekla voda v dřevěném korýtku do mlýnské strouhy.
5. U Drlíků č. 31 byla studánka nad prádlem.
6. Rodina Šimíčkova z č. 14 chodila pro vodu na vaření i pro dobytek pod svah (za Fryty č.70).
7. Před Bayery č. 106, pod cestou, tekla voda v trubce do potoku Teplica (proto tam byli cikáni).
8. V Hybokém, na Vašendové mezi, vytékala voda, býval tam i hrnek.
9. U chodníku z Panského kopce k Novému Jičínu byla pod vrbami studánka.
10. U mladých smrčků k Salaši, na Zelenkovém č. 57, byla voda.
11. U lesa na loukách za Žebrákovem byla v příkopu voda.
12. V půlce zadních Rolic, v dílách u Šimíčků č. 47, byla studánka u velikého stromu v dřevěné bečici bez dna.
13. Pod Panským kopcem u rynek byla studánka.
14. Na zadních Rolicích, za polem č. 60 byla pod keři studánka.
15. Na hranici Vlčnova a Bernartic byla studánka, o kterou pečoval Antonín Grussmann č. 55
16. U Šimíčků č. 46 na zahradě byla studánka (nad ní zeď z kamene, říkalo se jí Lurdy).
17. Na louce č. 46 byla voda (trkač) pro č. 61.

Tento seznam doplním i já o tři studánky.

- Po pravé straně silnice do Suchdolu nad Odrou, před splavem, ve svahu byla „Mrlíková studánka“. Pečoval o ni pan Hynek Mrlík, který žil dlouhá léta v chatě č. 1. Pro vodu sem chodívali všichni chataři.
- Další studánka byla na louce, kousek pod Edušovým křížem, kolem rostly lesní jahody.
- Nedaleko pak byla ještě jedna studánka, a to po levé straně u vjezdu do hluboké cesty, která vede na pole Na Zábřehu. Býval tam i hrneček. Brala se z ní voda k pití, když se pracovalo na záhumenku.

Možná, že tento seznam není úplný, pokud si někdo z Vás na nějakou další studánku pamatuje, prosím, řekněte mi to. Budu vděčná.

Na katastru obce jsou i velká prameniště podzemní vody, která daly vznik naší vodárně a vodovodu pro obec i Nový Jičín. O tom někdy příště.

Ilona Stavinohová, kronikářka

Oderské byliny

….pokračování

Třeba plavání. Velice rád jsem plaval proti proudu od koupaliště po Fojtův lůžek. Bylo to sice mezi křovím, občas jsem potkal užovku nebo vyplašil ondatru, ale bylo to krásné, hladina jak zrcadlo a nebeské ticho. Často a rád to se mnou plavával i Zdena Grussmann. On měl v plavání svůj osobitý styl, měl široká, pomalá a líbivá tempa. Dobře se s ním na delší trati plavalo. Na dlouhé plavání moc sportovců nebylo, ale pamatují se, že sestra nějakého exkluzivního volejbalisty z Jičína, kteří na koupaliště jezdili, myslím, že se jmenoval Nákelný, plavala výborně a byla i na ty dálkové plavby. Radost plavat s pěkným děvčetem.

Nijak jsem neměl strach z rozvodněné Odry. I když se voda vířila, víry nebyly nebezpečné, celé koryto jsem podrobně znal. Tak jsem v létě U brány skočil do té velké, kalné vody a pohodlně doplaval až ku mostu, kde jsem s pomocí křoví vylezl na břeh. No, moc bezpečné to nebylo, tak jsem

to po pár pokusech zanechal, ale dodnes si pamatuji, jak pálily na břichu vodou zaplavené kopřivy, když jsem z kalné vody vylézal na břeh. Někdy jsem na jaře, po příchodu z průvodu 1. Máje, se šel do Odry koupat a končil jsem s koupáním v Odře obyčejně kolem babího léta v září. Pamatuji se, že voda bývala sice krásně čistá, ale často použitelná pouze pro otužilce. Ale přežil jsem.

Jak už jsem vzpomínal, byly u vstupní brány na koupaliště, blízko mostu, asi koncem třicátých let, na nízkých pilotách postavené pěkné a velké dřevěné šatny s okénkem pro pokladnu a kajutami na převlékání. Šatny se vůbec nepoužívaly, tak se celé na válečkách traktorem přestěhovaly tam, kde jsou nyní a slouží především fotbalistům jako šatny. Celé to organizoval a nakonec i dobře spravoval Mojmír Šimíček se svou ženou a svými dětmi. Tehdy bylo koupaliště snad v největším rozkvětu. Hlavně gramofon s muzikou Karla Vlacha, Rudolfa Cortéze, Yvetou Simonovou s Milanem Chladilem, nebo gramofonové povídání Švejka bylo pro nás mladé pohlazení na duši. Ale býval na koupališti i Víťa Veselý z Prahy s gramofonovou nahrávací technikou a jeho nezapomenutelné nahrávky, třeba Emila Šlezara, zpěvy Břetě Kremla a vtipy různých hostů, byla neskonalá sranda.

I hospoda pod vedením mnoha hospodských dobře prosperovala a bývalo tam dost návštěvníků, jak domácích, ale hlavně Suchdolanů i Jičíňáků. Nejznámější a dlouhodobý provozovatel hospody byl majitel kavárny v Jičíně Karel Kreml se svou ženou, který hospodu vedl již před válkou, jeho syn Břeťa jezdil na motorkách a kdesi vyhrál závody na stroji značky „Manet“ a byl velice slavným. Byl to dobrý muzikant a zpěvák, měl mnoho kamarádů a bývala s ním sranda. Také měl obojživelné vojenské auto značky KDF, se kterým, pokud ho měl spravené a neteklo mu do něj, jezdil ve vodě po Odře. Ještě měli dceru Libušku, to bylo mimořádně krásné a přívětivé děvče. Studovala veterinu v Brně a byla to okrasa koupaliště, škoda že se brzy vdala. Ale pěkných děvčat bývalo na koupališti více. Radost vzpomínat.

Snad nejznámější rodina, často ležící na dece na koupališti, bývala rodina Dr. Adolfa Turka, který se svou neustále knihy čtoucí manželkou a běhajícími dětmi a ve svých nezapomenutelných plavkách, byl takovým letitým a trvalým hostem. Byl mimořádně vzdělaný a chytrý a věděl skoro

všechno, bylo s ním kouzelné posezení a povídání. Je to ten, který napsal historii Bernartic „Od pokolení do pokolení“. Dokonalá historie obce.

Veliká atrakce byl volejbal na travnatohlinitém hřišti a rekreanti si mohli buď zahrát, nebo jen se dívat. A někdy bylo i co vidět. Třeba zápas na půlce hřiště, kdy spolu hráli Oldřich Starostů a Pepa Novák proti komukoliv, byla podívaná. Když Oldřich hrábl špičkou tenisky o hřiště a vyskočil a Pepa mu podal balon na milimetr přesně, soupeř neměl šanci. V roce 1956 jsem z Rakouska přivezl badmingtonovou soupravu a na volejbalovém hřišti byla zase nová výborná zábava, badmington. Později se na bývalé fojtové louce zřídilo fotbalové hřiště, které bylo občas zaplavené vylitou Odrou, proto se později pomocí odpadových sutin z Jičína dosti zvedlo, hřiště je tam stále a je pokoj. Po jakémkoliv sportovním výkonu se tehdy končilo v Odře.

Z kulturních pořadů na koupališti dominovaly Benátské noci nebo nějaké tancovačky, pro které byl před hospodou zřízen spoře osvětlený prkenný taneční parket, no a tancovat při chabém osvětlení pod hvězdami byla lahoda! A hospoda s potřebnými nápoji k dispozici, nemohlo se lépe dařit. Podávaly se tam neskutečně dobré guláše, na které jezdily i celé garnitury zdravotníků z jičínské nemocnice. Jen posezení v hospodě při pivu s odháněním komárů i přes slušné výkony kuřáků, stojí za vzpomínání! Bývaly tam i mnohé význačné návštěvy známých štamgastů od hospodského Kremla, a to bývaly svátky! Vzpomínám na nějakého, asi 15 letého, chlapce Matuzska, byl to Jičíňák a neměl otce. Jeho matka, úžasná dáma mluvící německy, ho úžasně vychovávala, byl vždy v černém, s vázankou, nikdy nebyl v plavkách a neobyčejně distinguovaný chlapec. Nakonec byl v Německu nejslavnější kadeřník, který pořádal kurzy pro kadeřnice z celé Evropy, dokonce jsem mluvil i s jednou kadeřnicí, která tam byla z Česka, nemohla ho vynachválit. Zřejmě se přísná mateřská výchova vyplatila.

Ale i ostatní pozdější hospodští byli dobří. Nezapomenutelný je třeba i Jan Šimíček, známý hospodský i na obecní hospodě.

V hospodě, mimo hlavně pití, se někdy odpoledne a večer hrávaly karty. V Bernarticích se karty hrávaly opravdu hodně a karbaníci by se dali rozdělit asi na tři sorty. První, ta byla noblesní, byli to staříci, hrající v neděli po kostele v horní hospodě pouze do oběda. Představitelé byli asi: starý Klos pod Fojty, starý Pospíšilík, Kryštof Bayer fabrikant a někdo čtvrtý, třeba

náš strejda Kelnar. Hráli taroky, obklopeni kibici a kouřem z viržinek a cigár. Nikdo nesměl ani pípnout, ale bylo radost se dívat.

Druhá sorta byla profesionálně výkonná, kde trůnil řídící Brož, který byl fenomenální karbaník, ale i jinak to byl skvělý člověk, osa Bernartic. Dále to byl Oldřich Starostů, Jan Klos, učitelský, později Prašivka, z Lesného mlýna Jakubek a další. Ti hráli s vysokou odborností pro svou zábavu.

Třetí sorta byla jen za přítomnosti Generálního vikáře z Olomouce, kde byli připuštěni jen excelentní hráči. Tato sorta se konala málo kdy, obyčejně před Bernatskou poutí a mluvilo se o ní jen šeptem.

Hrávaly se převážně taroky, mariáš, méně očko nebo žolíci. Pokud se pamatuji, nikdo se v Bernarticích kartami neobohatil a nikdo nezkrachoval, i když pochopitelně manželky karbaníků brblaly, ale víc formálně. Hrávalo se především pro zábavu nebo prestiž, že se to umí. Rozumné karetní hry jsou dobré, tříbí se rozum a utvářejí se dobré společenské vztahy. Pozor, hazardní karban a gamblerství je hrůza. Viděl jsem později ve světě z toho vzniklé tragédie a zoufalství, proto se tomu braňte a braňte to i jiným, je to svinstvo! Nerad bych uváděl případy, jsou to neznámí lidé a je to hrůza.

My, jako kluci, jsme u Odry viseli na okenicích hospody a čučeli na odpolední karbaníky a dost, co nám nebylo ku škodě, jsme se i naučili. Tam se obyčejně hrávalo v neděli odpoledne. Taroky jsme se hrát naučili a i když jsem jistě padesát let již nehrál, užil jsem si jich ve škole v Praze dost.

No, zase k Odře. Mojmír kdysi vyrobil loďku kajakového typu pro dvě osoby, bledě modrou a bílou, zkrátka krásnou. Jezdili jsme po Odře, jak a kde se dalo. Jednou za poměrně vysokého stavu vody jsme se pustili pod most a směrem na splav. Viděl nás Eduš Bayer a viděli jsme ho, jak pod Starým mlýnem jede po cestě na kole s hráběmi v ruce. Čekal na nás u splavu, a když viděl, jak šťastně vytahujeme loďku na břeh, s úsměvem odjel. Starostlivý člověk, on byl vůbec výborný soused. Jako pozdější student jsem s ním sedával před vraty gruntu na lavičce a on vyprávěl zážitky z Legií. Měl popsaný sešit, nalistoval nějaký zápis a pak třeba půl hodiny podrobně vyprávěl zážitky. Měl dar vyprávění, mělo se to sepisovat. I když vyšly jeho paměti, je to pouze část. Jeho vyprávění bylo skvělé a neuvěřitelně podrobné. Také sedával na koupališti se svou ženou Rozkou na lavici naproti hospody u vody, kde viděl do vody, na hřiště i do hospody a popíjel pivo, Rozka sodovku. Občas tam sedávali i Pepa Mýtných nebo Laďa Glogarů třicet nebo jiní Bernatčané staršího vydání, neboť být v létě

U Odry byla samozřejmost a pro některé obyvatelé jediná, trochu sváteční událost.

A ještě jedna oderská mimořádnost, která je nyní v kurzu. Otec mi vyprávěl, že za starého Rakouska, tak v letech 1895, jako kluk nosil rakouským měřičům kolíky pro vyznačení možného kanálu Odra-Dunaj. K ničemu však nedošlo. My, když jsme na konci války pásli krávy na suchdolských lukách, jsme sedávali na ochranných kolících, které chránily hlavní body vytyčené trasy kanálu Odra-Dunaj, který vytyčovali Němci v roce 1942-1943. A také k ničemu nedošlo. V současnosti prezident Zeman, ve snaze zanechat za sebou viditelný pomník, přichází s kanálem Odra-Dunaj-Labe. No, myšlenka je to velkolepá, ale při zamyšlení, co se tam bude vozit, když doly, uhlí a koks je zastaveno, hutě, dovoz rud a odvoz výrobků je vlastně také zastaveno a na to, co se vyrábí, stačí pár kamionů. Chemie již neexistuje, vlastně z Ostravska zůstaly jen vzpomínky. A stálo by to nepředstavitelnou hromadu miliard a v podstatě k ničemu. Ostatní výroba závislá na těžké dopravě na Ostravsku, nebo cestou kanálů Odra-Dunaj-Labe, skoro není a vše, i když s komplikacemi, ale celkem úspěšně zajišťuji kamiony, těch je víc než dost. Zůstávají pouze turisté, a to zejména zahraniční při plavbě z Černého do Severního moře nebo do Baltu a těch by jedna jízdenka nebo plavenka stála milion, ne-li víc, aby se náklady pouze vyrovnaly, o zisku nelze ani pomyslet. Protože poměrně dobře znám úsek od Hranic po Ostravu, tak vím, kolik pozemků a prostoru by se spotřebovalo, téměř zničilo. Dále je to celá jižní a severozápadní Morava, nemluvě o Čechách. Ani vody, která by tam nakonec hnila, by nebylo dostatek, proto bychom ty kanálové, ale i válečné fantazie a obrovské výdaje měli vyměnit za něco lepšího, třeba zdraví, životní prostředí a dobro lidí. Kolik by to bylo zdymadel, mostů, betonových kanálů, obslužných cest, příslušných budov a kdoví co všechno. Viděl jsem to v Německu, a to v malém a nic moc. Nejsme schopni najít ani viníka, který otrávil tuny ryb v Bečvě! A to bychom chtěli provozovat a spravovat takové náročné plavební kanály.

A programů na dobytí slávy politiků je dostatek. Ať to Zemanovi rozumní lidé vysvětlí, i když těch rozumných moc není a těch 50 mil. Kč, co prý je nachystáno pouze pro přípravu studie, ať třeba poskytnou na opravu a znovuzřízení části hradu Starého Jičína, který nad Bernarticemi trůní a krásně se z něj dívá na svět.

Další vzpomínkou je pasení krav a je třeba zmínit se o několika událostech. Na podzim jsme pásli krávy hned za mostem na oderských lukách a to Kryštofovi (Bayerovi) kluci, Oldřich, Vašek a Pepa, Janíkové děcka, Franta, Máňa, Eva a Frytové (Bayerové) děcka, Tonda, Věrka a Slávka, všichni z Drah a já z Krasna. Oni měli po jedné krávě, chované pouze na mléko, kdežto já jsem pásl dvě krávy od Šimíčků-Krasnových, které bývaly používané i při polních pracích, a proto byly hodné a pomalé. To bylo překrásné období plné všelijakých her, běhání, skákání, lezení po stromech, dělání ohníčků, opékání všeho možného a kouření suchých stonků od šťovíku, kdy nám vždy bylo špatně. Večer jsme krávy hnali domů, povečeřet a spát.

Za války tam pásli krávy i Tyroláci, kteří byli dosazeni na grunt u Bayerů dolních. Oni vlastně neuměli hospodařit, v Alpách v horách jen pásli krávy a dělali máslo a sýry, jódlovali a lyžovali. Byli to v podstatě dobří, ale podvedení lidé, kterým se namluvilo, že grunty jsou opuštěné, ať tam jdou hospodařit. Oni v Tyrolsku všechno prodali a přijeli do Bernartic. Celkem jich na několika gruntech bylo šest rodin a byli velice slušní. Po válce museli odjet, úplně beze všeho a ani nevěděli, kam pojedou, protože domov už neměli. Kravám ale rozuměli, to byly výstavní kusy, co pásli na lukách.

Myslím, že tak krásné období se již nikomu prožít nedá, snad někde na samotě, kde není elektrický proud, televize, počítače a mobily a vůbec tam nejezdí auta.

Se Šimíčkovými kravami jeden skvělý zážitek. Dcera světoznámé Stáze, Anča, jezdívala s kravami a malým povozem na pole na Drahy. Chalupníci, kteří měli někde kousky polí, měli i kravské malé vozy a zapřahaly se krávy. Byly též jiné kravské chomouty, než koňské a hlavně to byla mimořádně pomalá doprava. Já jsem jako ty krávy na poli hlídal, ale ony si mě ani nevšimly. Jednou jsme jeli z pole a v dáli jsme viděli Máru Šlezarovou. To byla taková stará, věčně brblající osoba, nevím ani ku komu ve vesnici patřila, bydlela v sešlém domku Na Drahách (nyní je velice pěkně upraven). Byla známá svou hlídací schopnosti mravopočestnosti a bojovnicí za anti sex. Zřejmě se považovala za „nádobu všech cností“. Anča hned seskočila z vozu, vysoce nad kolena si vykasala sukni a pomalu šla vedle krav. Jak byla těsně u Máře, ta se na ni vrhla a začala ji tu sukni stahovat, aby zakryla kolena, sukně ale začala padat celá, takže pohled na polonahou hříšnici byl ohromný. Při tom Mára křičela: „To nemáš kůsek štofu na prodlůžení sukně,

že sa nëstydíš!“ A ještě cosi brblala a šla. Anča chvíli polo svlečená stála, s úsměvem se oblékla a s výrokem „viděls ji, bábu svatou“ jsme pokračovali v jízdě.

U Šimíčků Krasnových bylo vůbec skvěle. Stáza, matka 5 dětí, byla neuvěřitelně pracovitá a aktivní, měla drobný prodej láhvového piva, sodovek a prodávala se i režná a zelená, podával se chleba s máslem a starým sýrem, který jsem musel nosit ze sklepa. Hosti tam byli pořád nějací. Jan, její syn, bývalý bernatský hospodský byl dobrý, ale přece jenom slabší odvar Stáze. Starý Šimíček trpěl záduchem, ale byl to skvělý a veselý člověk. Měli na Starém mlýně pískovnu, kde asi strávil celý život, protože se písek vozil do Jičína na stavby. Pískovně říkal „kopanica“ a jednou mi vyprávěl, jak cosi neudělal dobře, Stáza se na něj hnala a dle jeho slov: „Kuřiněc mňa zachránil, jak sa Stáza hnala, ukluzla na kuřincu a něž sa zdvihla, já sem byl zachráněný na kopanici“. Oni pak měli všechny tři dcery v Praze a jezdívali tam na návštěvy. Také mi vyprávěl, jak se jednou z Prahy vracel, sedl do vlaku, usnul a jel. Najednou přišli celníci a chtěli pas. Ptal se, na co. On totiž seděl ve vlaku, jedoucího do Norimberku, tehdejšího NSR. Ty vlaky stávaly vedle sebe v Praze na druhém nástupišti a on byl rád, že bylo volno, protože na Ostravu bývalo plno. Tak sedl do volného. Doma prý byl na druhý den, ale pěkný výlet si chválil.

A jak se za války u nich na „ hůře“ (půdě) tancovalo podle gramofonu s ohromným množstvím desek krásných melodii, kdy jsem ty desky podával, se nedá zapomenout. Ty osoby, vlastně osobnosti, co tam bývávaly, je mi smutno vzpomínat, už nejsou. Škoda. Jen jejich děti je připomínají, pokud je poznám.

Také jsem chodíval za bývalou Bayerovou stodolu do lesa na houby, rostli tam kozáci nebo málokdy i praváci, a to v místě vysokých stromů, do kterých za války nějací zamilovaní návštěvníci vyřezali monogramy se srdcem. Bylo to v těch stromech vidět několik let. Tam rostl obyčejně jednou do roka krásný hřib pravák. Asi po padesáti letech mne pozvali pivaři na koupaliště, že odpoledne ve čtyři hodiny ve středu se pravidelně scházejí na pivo. Přišel jsem o něco dříve a šel jsem se podívat pod ty stromy. Neuvěřitelné! Stál tam krásný, zdravý pravák, na stejném místě, jako před mnoha lety. Dal jsem ho Ivanovi Prašivkovi, který byl učitelem, byl členem pivního klubu a byl to můj spolužák z gymnasia v Jičíně.

Ještě o návštěvnících koupaliště v minulosti, co jsem slyšel kdysi dávno od starších. Za první republiky prý chodívalo mnoho návštěvníků z Nového Jičína, hlavně Němců, protože byl převážně německý. Chodívalo se z Jičína pěšky přes Salaš, kde byl kiosek s pivem, sodovkami a párky (dnes je z toho veliká hospoda s nyní dobrou kuchyní) a pak se šlo přes Mainxův kopec na Hranečník a příčnou cestou, která byla vlastně jen chodník a vedla šikmo z Hranečníku, po nějakých loukách až ku kříži s lipami Eduše Bayera. Odtud to bylo k Odře kousek. Dopoledne prý přišli, pobyli a odpoledne se vraceli. Také prý jezdili vlakem do Suchdola a přes louky pěšky. Tak to asi bylo, i když v menším, přes válku. Po válce tam bývali noví jičínští Češi, Suchdolané a i Horčané a okolní. Po té příčné cestě jsem, ještě když nebylo JZD, chodil z Jičína ze školy také. Místy byly na polích i trnky vlastníků přilehlých pozemků. Dodnes cítím tu skvělou chuť zralých trnek. Rád jsem tam chodíval, i když to nebyla nejpohodlnější cesta, ale chutnalo! Nyní je z políček a luk obrovská, často žlutá plocha.

Stojí také za vzpomínku oprava pravého břehu řeky pod Starým mlýnem, kdy se tam asi ve čtyřicátých letech zatloukaly piloty, opatřené na hrotech kovovým hrotem a zatloukaly se ručně z plošiny beranidlem. Na povel předáka provazy přes kladku zvedalo několik mohutných chlapů těžkého okovaného berana a pak se to pustilo a znovu. Rád jsem se díval na ty siláky a poslouchal povely předáka dělníkům a následné pravidelné rázy beranidla na hlavy pilotů. To dílo tam sloužilo mnoho let, až do současné opravy.

A ještě jedna zajímavá událost v tomto místě. Na konci války, přesně v místě, kde se z hlavní cesty odbočuje na restauraci Salaš, jel po cestě povoz s jedním koněm a německým vojákem, který vezl střelné zbraně a několik beden patron do německých automatů. To už byla Rudá armáda někde za Kunínem, ti ho viděli a jediným dělostřeleckým granátem zabili jak koně, tak toho vojáka. Chlapi z Bernartic vojáka i koně zakopali a Vašek Grusmanů, můj bratranec, který měl nejlepší koně z vesnice, odvezl ten povoz do dědiny. Zbraně se složily na hřbitově do márnice a pak se kdesi odvezly. To vím z vyprávění. Na voze zůstaly bedny s množstvím nábojů, tak to Vašek dovezl k Odře a tam ty bedny, aby je ušetřil, protože byly nové, postupně vysypával do Odry, kde byla hloubka něco přes metr. Jak voda odnášela postupně mosazné náboje po proudu, bylo dno řeky celé zlaté. To jsem na vlastní oči viděl, protože mi to řekl a já jsem se tam šel podívat.

Vidět zlaté dno, tak to je pohádka, ale válka a ty hrůzy, které jsem doma slyšel, už pohádka nebyla. Zastavovali se totiž lidé u nás třeba na dvoře a povídalo se, co ta válka páchá. Třeba téměř nahé mrtvoly, které ležely kolem trati při převozu vězňů v zimě z koncentráku, těsně před příchodem Rudé armády, do Osvětimi, nebo vyhořelý a rozbitý Fulnek, bombardování Drážďan, protože letadla s bombami na Polsko a Německo létala nad Bernarticemi a dokonce padaly bomby i na loukách kolem Odry u Suchdola a tam byli lidé z Bernartic. No Odra tu válku nezpůsobila, to způsobili lidé! Ale mohla by Odra vyprávět, zemřelo v ní v naší blízkosti několik lidí.

To bylo povídání o obecných událostech kolem Odry a stojí za pozornost i zmínky o adresných místech a zajímavých příhodách. Kdyby tu byla Greta Paulerová, bylo by událostí daleko víc, ta věděla všechno a nádherně česky s bernatským přízvukem vyprávěla.

Mariastein. Dnes se tomu říká Maria Skála. Je to pamětní poutní místo známé již za první republiky, dále historii neznám, ale je tam vyvěšena na poutači. Je to vlastně vytékající pramínek ledové vody z železné trubky, vsazené do asi 10 m vysoké skály. Dříve tam byla jen ta trubka a vedle malá hospoda s pivem a párkem a tekoucí Odra s břehy obrostlými vrbovými keři a jinak nic. Dnes je pramen obložen svatými obrázky a soškou Panny Marie a květinami, upravený přístup se schody. Z hospody je penzion s chatkami a mnoho nějakých budov. Proutí je vykáceno a v Odře málo vody, ale je tam pěkně. Voda z pramene ve skále byla prospěšná pro všelijaké oční záněty, mně pomohla od ječných zrn. Teď to lidé berou do pet lahví domů na kávu. Poprvé jsem tam byl s rodiči někdy za války, a to vlakem ze Suchdola do Heřmánek a pěšky k prameni. Později jsem tam jezdil na kole, zlatý Favorit! Nejčastěji tam z Bernartic jezdil Pepa Pavlíků s Martou s Fiatem 500. Byli to oba moji bratranci, Pepa z matčiny a Marta z otcovy strany. Jedni ze skalních pamětníků tancovaček na „hůře“ u Stáze. Později se kousek proti proudu u Spálovského mlýna přes prázdniny zřizovaly pionýrské tábory, které jsou tam pěkně upravené a využívané dosud. Za pozornost také stojí, že kousek od pramene již několik let beru od dvou starousků, bydlících v mikro chatičce vynikající med.

Dále teče řeka přes Odry, kolem Mankovic a Jeseníku, kde se dříve nic nedělo. Nyní je vedle Mankovic kafilerie a i když se tvrdí, že vody z tamní kanalizace jsou nezávadné, tak si myslím, že se tvrdí ledacos. V

Jeseníku se na Odru napojuje říčka Luha, pramenící někde u Hranic, jak je pomník evropského rozvodí, který vyznačuje, že vody, tekoucí do Luhy a Odry, tekou na sever a vody, tekoucí do Bečvy, tekou dále do Moravy a na jih. Ten tok Luhy přináší do Odry značné nečistoty z hospodářské činnosti toho regionu, což je poznat na průzračnosti vody. Dříve totiž v období tzv. zemědělského klidu, tj. brzy na jaře, někdy v létě nebo na podzim, byla voda tak průzračná, že třeba perlící se nízká voda na Fojtovém lůžku byla nezapomenutelně krásná a i koupáni na koupališti v Bernarticích byla pohoda. Vůbec dnešní čistotu a nezávadnost oderské říční vody mi není dáno hodnotit, ale je to jiné! Zkoušel jsem to nedávno při koupání v Odře pod opraveným jezem u Lesního mlýna, bylo to dobré, ale voda se mi zdála jiná.

Mackové doly na katastru obce Jeseník je lesní úsek přilehlých pozemků k vodoteči a nerovnosti, vlastně přirozené rýhy jsou zřejmě erozivního původu, i když se zdají umělé. Tam je zajímavá tzv. Stříbrná skála, která je nad tokem Odry a je to otevřený strmý svah nějaké sesouvající se světlejší břidlice, která při ranním osvětlení sluncem se zdá, že se leskne. Meandry řeky v těchto úsecích jsou dosti ostré, voda se tam víří a je tam i značná hloubka. Tam jsem někdy koncem čtyřicátých let jen jednou pozoroval vydru, jak ve vodě vyváděla. Jinde a jindy jsem ji nikdy neviděl. A také jsem nikdy neviděl bobry. Naštěstí tam nebyli. Viděl jsem třeba v Lednici v tamním parku, jak bobři dovedou zpustošit vzrostlé duby, třeba metr v průměru a nikdo ty škůdce nevidí, protože řádí v noci a nikdo je nedokáže zastavit. Ochranáři přírody mají především zájmy na vhodném a dobře nasměrovaném čerpání, a to nemalých peněžních fondů. Starosti třeba o veliké škody na ovcích od vlků, škody na lesích a stromech kolem vodotečí, zejména na jihu Moravy a úhyn několika tun ryb na Bečvě, neřeší vůbec, na co vlastně, než na čerpání peněz, vůbec jsou? Jen ať jsou dále od Odry! V Odře bylo dost ondater a nedělaly, mimo několika děr v březích, velkou škodu.

Na úseku vodoteče pod jesenickým lesem není moc hluboká voda a je s poměrně poklidným tokem. Občas tam přes řečiště spadl strom, na kterém se zadržovaly různá prkna a užitkové dřevo. To jsem pomoci lehkého hasičského háku nebo i ručně vytahoval na břeh a pak malým vozíčkem vozil domů. Bylo čím topit.

Jednou po válce jsem tam vytahoval prkna a všelijaké řezivo, které připlulo po různých vojenských poválečných opravách. Když jsem vytáhl poslední prkno, po kterém jsem na tu hromadu chodil, z pod všelijakého krámu vyplavala bosá noha a v tekoucí vodě se pohybovala jako při plavání na znak, nahoru a dolů. Dodnes vidím kousek lýtka, kotník a chodidlo vybělené vodou a jasně fialový nehet palce, pravidelně se vynořující z vody. Ten mrtvý mne moc nevylekal. Doma jsem to řekl otci a pak šlo pár chlapů a vytáhli mrtvého německého vojáka a hned vedle ho zakopali do zákopů z války. Ty tam ve 44. roku kopali zajatí Francouzi. Někde kolem Oder se na konci války dosti střílelo a mrtví se pohřbívali všelijak, třeba i do Odry, protože tehdy byla velká voda.

My jsme neměli ze zemřelých nijakou hrůzu, neboť se převážně umíralo doma. Pak se trochu vyklidil jeden pokoj, na štokrlata se postavila otevřená rakev, říkalo se truhla, ta byla se zemřelým otevřena asi dva dny do pohřbu. Jako děti jsme museli chodit „s obrázkem“ nějakého svatého, kterých bylo doma dost a ten jsme museli položit do rakve na zemřelého a chvilku postát, jako že se modlíme. Zato jsme dostali buď koláček, nebo doma pečený sladký rohlík. To pečivo bylo v ošatce kousek vedle rakve na nějakém stole, nebo bylo na skříni. Někdo z pozůstalých nám ošatku podal, my jsme si jeden kousek vzali a s pozdravem „pánbůh zaplať a spánembohem“ jsme šli. Cestou jsme to pečivo snědli. V létě byla všude hromada much, rohlíky byly ale dobré a přežili jsme to.

Dosti často jsme chodívali do lesa na houby. Ale v lese níže kolem řeky houby nerostly, chodívali jsme výše do tzv. Mýtného lesa. Jednou jsme s mým prastrýcem Kelnarem, který u nás bydlel, potkali v lese nějakého houbaře z Jeseníku s plnou síťovkou krásně očištěných žlučových hřibů. Strýc mu říkal, ať to nesbírá, protože se to nedá jíst. Chvilku nás poslouchal a pak ty houby vysypal a šel. Asi po 50 metrech se obrátil a utíkal zpět a dosti neuctivě se na nás díval. Zuřivě ty houby rozšlapal a šel. Zřejmě si myslel, že my ty očištěné pohodlně posbíráme. No nedůvěra panuje i u houbařů.

Pokračování příště……

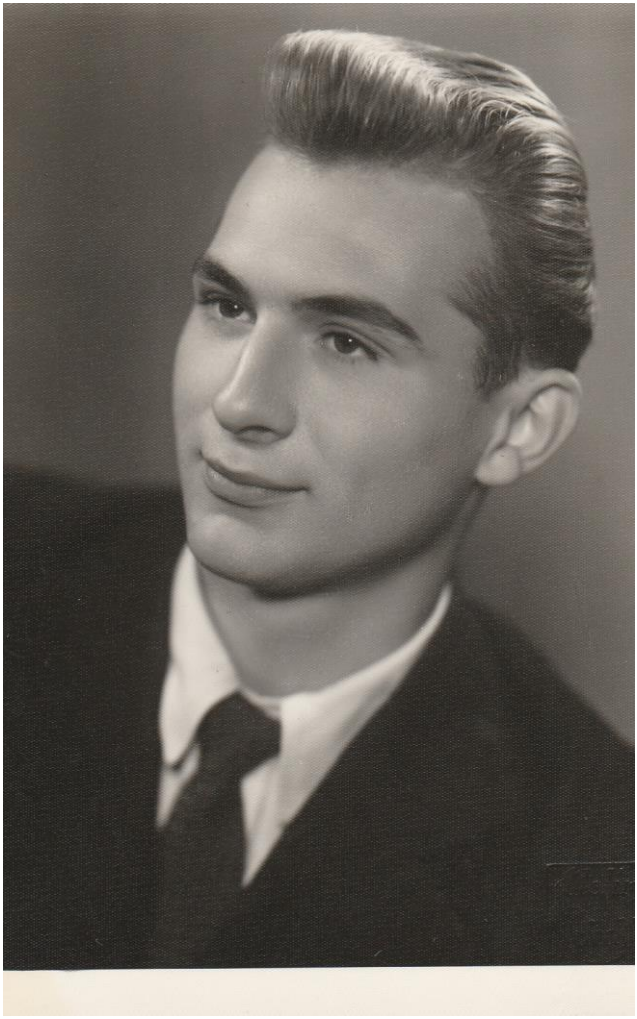

Tehdy mi bylo kolem 20 let a udála se část popisovaných příhod. Myslím, že pražská kráska se na kouzelném plese a koncertu Stabat máter v pražském Obecním domě nemusela za normálního bernatčana stydět. A tu pusu jsem si zasloužil. Že?! V současnosti je třeba odečíst značnou část vlasů a zubů, přičíst vrásky, 30 kg a celkovou sešlost za 66 let.

Vít Bayer

RESTAURACE U BŘÍZ

Srdečně Vás zveme na otevření letní zahrádky v Restauraci U Bříz od 17.5.2021 nová provozní doba

Po - Čt: 10.30 - 22.00
Pá - So: 10.30 - 24.00
Ne: 09.00 - 22.00
kuchyň do 21.00

*

Denní menu 4 druhy
Víkendové menu až 10 druhů
Pizza – saláty – chuťovky
Pečená kolena – žebra
Domácí langoše
Víkendové speciality na grilu
Každou středu až neděle gastro akce!!!

*

ČEPUJEME: Radegast 10°, Radegast 12°nefiltrovaný, Plzeň, Černý kozel 11°, Řezané pivo 11°, Birell

www.restauraceubriz.estranky.cz

Kontaktní informace

Obecní úřad

Web: www.bernarticenadodrou.cz
Bankovní spojení: KB Nový Jičín
Číslo účtu: 23325801/0100

Daniela Horutová, správní pracovnice
Tel.: +420 556 708 522, +420 602 630 764
E-mail: obec@bernarticenadodrou.cz

Ing. Michaela Kunetková, účetní a správce rozpočtu
Tel.: +420 556 715 216
E-mail: ucetni@bernarticenadodrou.cz

Jarmila Bayerová, správce kulturního domu
Tel.: +420 605 780 395

Pavel David, údržba
Tel.: +420 731 452 946

Pošta + pokladna a podatelna obecního úřadu

Věra Košťálová, správní pracovnice a pracovnice přepážky
Tel.: +420 556 715 217
E-mail: obec-posta@bernarticenadodrou.cz

Starosta

Tomáš Horut
Tel.: +420 556 715 215, +420 732 954 331
E-mail: starosta@bernarticenadodrou.cz

Místostarostka

Ing. Bc. Dagmar Glogarová
Tel.: +420 605 143 730
E-mail: dagmar.glogarova@email.cz

Oslava svátku Sv.Floriana

Stavění máje

Zpravodaj obce Bernartic nad Odrou - Periodický tisk samosprávného územního celku č. 05/2021 vydal dne 20. května 2021 Obecní úřad
Bernartice nad Odrou, 741 01 Bernartice nad Odrou 200, IČO 600717, tel./fax 556 708 522, obec@bernarticenadodrou.cz, www.bernarticenadodrou.cz
Evidenční číslo přiděleno ministerstvem kultury ČR: MK ČR E 10229. Zpravodaj se vydává měsíčně (11 x za rok)
v nákladu 280 výtisků, roční předplatné 60 Kč nebo 5 Kč za jeden výtisk. Uzávěrka každého čísla do 13. dne příslušného měsíce.
Tisk: TISKÁRNA BRÁZDA, Hodonín, www.tiskarnabrazda.cz